

ПРАВИЛНИК

НА ИНСТИТУТА ПО ФИЛОСОФИЯ И СОЦИОЛОГИЯ – БАН

ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА НАУЧНИ СТЕПЕНИ И

ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНИ ДЛЪЖНОСТИ

(Промени в Правилник на НС за защита на дисертации и заемане на академични длъжности в ИФС – БАН – 27.11.2018 г.-08.02.2022 г.)

Преамбюл 1: (Изм. – 27.11.2018 г., НС на ИФС). Този Правилник урежда условията, реда и изискванията по прилагането на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ, в сила от 04.05.2018 г.) в ИФС – БАН процедурите по приемане и обучение на докторанти, по придобиване на научни степени и по заемане на академични длъжности. Правилникът е в съответствие с приетия от МС Правилник за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ППЗРАСРБ) и Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Българска Академия на науките, приет от ОС на БАН (29.10.2018).

Преамбюл 2: Правилникът за приложение на ЗРАСРБ в ИФС- БАН не отменя, а допълва изискванията на Закона за РАСРБ, на Правилника на МС-МОН и на Правилника на БАН за Приложение на ЗРАСРБ.

Низходящите нормативни документи акумулират съдържанието и добавят към висшестоящите допълнителни изисквания и уточнения, без да им противоречат. При противоречие между различните актове предимство има юридическият акт от по-висок ранг.

*ЗАБЕЛЕЖКА: Този Правилник е отделен документ за приложение на ЗРАСРБ в ИФС и не следва да се смесва с Правилника за работата на самия НС.

ГЛАВА I

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА НАУЧНИ СТЕПЕНИ

И ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНИ ДЛЪЖНОСТИ В ИФС ПРИ БАН

Раздел I

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Настоящият правилник е съгласуван със Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за приложение на ЗРАСРБ, приет с Постановление на МС № 202/10.09.2010 г., в сила от 06.07.2018 г. (ППЗРАСРБ), и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Българска академия на науките (ПУРПНСЗАДБАН), Правилника за дейността на Центъра за обучение (ЦО) и Академичния съвет (АС) при БАН и специфичните за ИФС – БАН изисквания.

Чл. 2. При определяне на условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности ИФС – БАН се ръководи от:

1. Закона за развитието на академичния състав в Република България, Закона за Българската академия на науките и Закона за висшето образование.
2. Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България;
3. Устава на БАН;
4. ПУРПНСЗАД-БАН
5. Изискванията, условията правилата и решенията на Научния съвет по този Правилник.

Раздел II

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ КАНДИДАТИТЕ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА НАУЧНИ СТЕПЕНИ И ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНИ ДЛЪЖНОСТИ В БАН

Чл. 3. С цел гарантиране на високо научно равнище на академичния състав в БАН и независимо от установените в чл. 4 общи изисквания за заемане на академични длъжности и придобиване на научни степени, самостоятелните научни звена (СНЗ) приемат с решение на НС специфични за СНЗ изисквания за всяка научна степен и академична длъжност (в т. ч. брой публикации, брой цитати и др.).

Чл. 4. (1) За защита на дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен „доктор“ кандидатът трябва да притежава образователно-квалификационната степен „магистър“, да отговаря на изискванията на Правилника на Центъра за обучение при БАН, на минималните изисквания на БАН за съответната област на висше образование или професионално направление, съгласно Приложение № 1 – неразделна част от този правилник, както и на изискванията, определени от НС на обучаващото СНЗ. Условието по чл. 5а ЗРАСРБ за съвместно обучение на докторанти между български и чуждестранни висши училища и/или научни организации се определят в правилниците на СНЗ, които подготвят и сключват рамкови договори за съвместно ръководство и обучение на докторанти.

② За защита на дисертационен труд за получаване на научната степен „доктор на науките“ кандидатът трябва да притежава образователната и научна степен „доктор“ и да отговаря на минималните изисквания на БАН за съответната област на висше образование или професионално направление, както и на изискванията, определени от НС на СНЗ.

③ Дисертационните трудове за получаване на образователната и научна степен „доктор“ и за научната степен „доктор на науките“ могат да включват резултати от колективни работи. Едни и същи публикации не могат да бъдат включени в две или повече дисертации за получаване на една и съща научна степен, освен в случаите, когато резултатите, описани в тях, могат да бъдат разделени по методичен и/или авторски принос чрез разделителен протокол между авторите.

Чл. 5. Кандидатите за заемане на академични длъжности трябва да отговарят на следните минимални изисквания:

1. Кандидат за академичната длъжност „асистент“ трябва да притежава образователната степен „магистър“ и най-малкото да е в процедура по защита на дисертация за придобиване на общообразователната и научна степен „доктор“ или да е „доктор“. Академичните длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“ в ИФС – БАН се заемат само с конкурс, а академичната длъжност „асистент“ – с вътрешна конкурсна процедура по правила, определени от БАН и този Правилник.

2. Кандидат за академичната длъжност „главен асистент“ трябва да притежава образователната и научна степен „доктор“ и да отговаря на минималните изисквания на БАН за съответната област на висше образование или професионално направление, както и на изискванията, определени от НС на ИФС – БАН.

3. Кандидат за академичната длъжност „доцент“ трябва да притежава образователната и научна степен „доктор“, да има изискуемия стаж от 5 г. и да отговаря на минималните изисквания на БАН за съответната област на висше образование или професионално направление, както и на изискванията, определени от НС на ИФС – БАН.

4. Кандидат за академичната длъжност „професор“ трябва да притежава образователната и научна степен „доктор“ и научната „доктор на науките“, както и да има изискуемия стаж от 7 год. и да отговаря на минималните изисквания на БАН за съответната област на висше образование или професионално направление, както и на изискванията, определени от НС на ИФС – БАН.

Чл. 6. (1) Оценката за съответствие с минималните изисквания на БАН за съответната област на висше образование или професионално направление и с изискванията, определени от

НС на ИФС – БАН, както и оценяването на получени научни резултати, научен принос и оригиналност на представените трудове, на дисертационните трудове за придобиване на научни степени и на кандидатите за заемане на академичните длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“, се извършва от научно жури (НЖ), създадено и функциониращо при условията и по реда на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и този Правилник.

(2) Кандидат за академичната длъжност „професор“ във всички области ще има предимство при равни други условия, ако едновременно заема академичната длъжност „доцент“ и притежава научната степен „доктор на науките“.

(3) Кандидатите за научната степен „доктор на науките“ и за академичната длъжност „професор“ трябва да имат ясно очертана научна тематика, в която са водещи изследователи.

Чл. 7. (1) Сигнал за плагиатство по смисъла на § 1, т. 7 ДРЗРАСРБ се подава до Председателя на НЖ по конкурса. Председателят следи дали членовете на научното жури са изпълнили задължението си по ЗРАСРБ – да вземат отношение към сигнала в своите рецензии и становища.

(2) В случай че бъде преценено, че е налице плагиатство, кандидатът има право да подаде в двуседмичен срок мотивирано възражение до НС.

(3) Научният съвет изслушва всички засегнати страни и взема решение по случая с тайно гласуване.

(4) 4.А. Научните ръководители и научните журита проверяват за плагиатство дисертациите и материалите по конкурси както с класически методи, така и с нови компютърни програми, вкл. с официално предоставения софтуер на ИФС от БАН и МОН.

4.Б. Ръководството и администрацията на ИФС съдействат и осигуряват достъп за проверка към гореуказаните случаи.

Раздел III

ЗАЩИТА НА ДИСЕРТАЦИОННИ ТРУДОВЕ ЗА ПОЛУЧАВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“ И НАУЧНАТА СТЕПЕН „ДОКТОР НА НАУКИТЕ“ В ИФС – БАН

Чл. 8. (1) Кандидатът, желаещ да защити дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ или дисертационен труд за придобиване на научната степен „доктор на науките“, подава заявление до Директора на ИФС – БАН, в което посочва темата на дисертационния си труд и научната специалност, по която желае да защити дисертацията, и моли да бъде насочен към секционен семинар за провеждане на вътрешна защита, както и за издаване на заповед за разширяване състава на семинара с необходимия брой хабилитирани лица, и насрочване дата и място на неговото провеждане.

(2) При условията на настоящия раздел чужди граждани, зачислена в редовна, задочна или свободна форма на обучение за придобиване на научна степен „доктор“ или „доктор на науките“, могат да защитат дисертационен труд при положение, че представят автореферат на български език, членовете на НЖ владеят съответния чужд език и е налице осигурен превод на български език по време на публичната защита на дисертационния труд.

(3) При отчисляване с право на защита докторантите представят: справка от библиотеката за дължими книги; справка от счетоводството за дължими материални активи и ордер или друг банков документ за платени такси за обучението.

(4) Преди избора на НЖ от НС свободните докторанти и тези с изтекъл 2-годишен срок представят в НС и справка за платена такса за защита.

Чл. 9. (1) Процедурите по защита на дисертационен труд за образователната и научна степен „доктор“ за трите форми на обучение (редовна, задочна и самостоятелна) и на дисертационен труд за научна степен „доктор на науките“ започват с предварителна защита на проект на труда пред семинар на първично звено. Семинарът има за задача да прецени дали дисертационният труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ или научната

степен „доктор на науките“ отговаря на минималните изисквания на БАН и на приетите от НС на СНЗ изисквания.

(2) За присъждане на образователната и научна степен „доктор“ до такъв семинар се допускат само докторанти, отчислени с право на защита или представили завършен дисертационен труд в рамките на срока на обучението.

(3) На семинара по ал. 1 присъстват поне 5 хабилитирани лица при процедура за „доктор“ и поне 7 – при процедура за „доктор на науките“, специалисти в областта на дисертацията и/или в свързана с нея област, от които поне 3, съответно 4, са професори или доктори на науките. При липса на необходимия брой хабилитирани лица в първичното научно звено, семинарът се разширява със заповед на Директора с външни хабилитирани лица, специалисти в областта на процедурата, предложени от първичното научно звено;

(4) Процедурата завършва с приемане на решение относно качествата на предложениия труд и при положително становище се предлага състав на НЖ, от които поне 50 на сто плюс 1 външни членове и две резерви - по един външен и вътрешен член. Протоколът от заседанието се изпраща в НС на СНЗ.

(5) При отрицателно становище на семинара, НС предлага доработване или преработване на дисертационния труд в рамките на 6 месеца.

Чл. 10. (1) След вътрешната защита при получаване на положително становище за защита и представяне на копия от протоколите за взети изпити по време на обучението (при защита за придобиване на образователната и научна степен „доктор“), кандидатът подава в деловодството на ИФС – БАН следните документи:

1. заявление до Директора на ИФС – БАН за откриване на процедура;
2. дисертационен труд в 3 екземпляра, подвързани и снабдени със заглавна страница, на която изрично е написано името на Института, пълните имена на автора, името на научния ръководител или консултант (в случаите на редовен, задочен или на самостоятелна подготовка докторант) и темата (заглавието) на дисертационния труд;
3. автореферат в 10 екземпляра, подвързан и оформен като брошура, който съдържа заглавна страница с името на Института, пълните имена на автора, името на научния ръководител или консултант (в случаите на редовен, задочен или на самостоятелна подготовка докторант) и темата (заглавието) на дисертационния труд, съдържание на дисертацията, кратко резюме на всяка от главите на дисертацията, списък на приносните моменти пособствена преценка на дисертанта, списък на публикациите по темата на дисертацията;
4. протокол или препис-извлечение от заседанието на разширения семинар за вътрешната защита на дисертацията с изрично отбелязване на взетото решение, изказванията на участниците в семинара и предложението за състава на НЖ;
5. квитанции (или техни копия) за платени такси за обучение и за процедурата по защитата (в случаите с докторанти на самостоятелна подготовка или за докторанти, за които е изтекъл 2 годишният срок, в който институцията заплаща защитата);
6. списък на публикациите по темата на дисертацията с пълни библиографски данни;
7. научна автобиография (CV) по образец в съответствие с международните стандарти, приет от НС на ИФС – БАН;
8. диплома за придобита образователно-квалификационна степен „магистър“ (в случай на защита за придобиване на научната и образователна степен „доктор“) или диплома за придобита научна и образователна степен „доктор“ (в случай на защита за придобиване на научната степен „доктор на науките“);
9. попълнена таблица за съответствие с минималните изисквания на БАН за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ (в случай на защита за придобиване на научната и образователна степен „доктор“) и таблици за съответствие с минималните изисквания на БАН за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ и за заемане на академичната длъжност доцент (в случай на защита за придобиване на научната степен „доктор на науките“).

(2) В случай на отрицателно становище на семинара от вътрешната защита кандидатът има право в рамките на 6 месеца да доработи или преработи дисертационния си труд, след което отново да подаде заявление до Директора на ИФС – БАН съгласно изискванията на ал. 1.

Чл. 11. Директорът на ИФС – БАН назначава тричленна техническа комисия за проверка редовността и пълнотата на подадените от кандидата документи по чл. 10, в която влизат научният секретар или заместник-директор на ИФС – БАН, ръководителят на първичното звено, където се е провела вътрешната защита, и завеждащият отдел „Човешки ресурси“ в ИФС – БАН. Комисията се произнася по редовността на документите в едноседмичен срок от тяхното подаване.

Чл. 12. След установяване редовността на подадените документи по чл. 10, Директорът на ИФС – БАН назначава със заповед НЖ според изискванията на чл. 9 и чл. 13, ал. 1 ЗРАСРБ, избрано от НС на Института въз основа на предложения от семинара по предварителната защита на дисертацията състав на НЖ.

Чл. 13. В съответствие с чл. 6, ал. 1 от ПУРПНСЗАДБАН НС избира предложения на първичните научни звена за назначаване на НЖ за защита на дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

Чл. 14. (1) За членове на НЖ не могат да бъдат избирани:

1. Лица, които са свързани лица по смисъла на § 1, т. 5 ДР ЗРАСРБ с кандидата за придобиване на научна степен, както и лица, които имат частен интерес, който може да повлияе върху безпристрастното и обективното изпълнение на работата им като членове на журито.

2. Лица, които са съавтори на публикациите по темата на дисертацията на докторанта.

(2) Научният ръководител (консултантът) на докторанта не може да бъде член на журито, освен при условията на § 40 ПЗР ЗИД ЗРАСРБ (ДВ, бр. 30 от 2018 г., в сила от 4.05.2018 г.), т. е. при заварено положение на докторанта или течаща процедура.

Чл. 15. Учените, участващи в НЖ, трябва да отговорят на минималните национални изисквания и да има възможност за ротация, освен при липса на достатъчен брой хабилитирани лица и доктори на науките от първичното научно звено по специалността или направлението. При номиниране на членове на НЖ в първичното научно звено и избор в НС те трябва да отговорят на съответните минимални национални изисквания съгласно чл. 26, ал. 2 и ЗРАСРБ.

Чл. 15 (1). (Нов - 19-ти декември 2024)). Последователността на участие в НЖ се установява по номера и по датите на Заповедите за назначаване на НЖ в едно и също професионално направление за всички видове процедури в ИФС – за придобиване на научни степени и за академично израстване. При неучастие в последната процедура индивидуалното отчитане започва отначало.

Чл. 16. (1) Първото заседание на НЖ, назначено по чл. 13, се свиква по инициатива на Директора на ИФС – БАН с негова заповед, в която се определя мястото, датата и часът на заседанието.

(2) Ръководителят (или техническият сътрудник) на съответната секция съгласува с членовете на журито удобна дата и час за провеждане на първото заседание на НЖ и уведомява писмено отдел „Човешки ресурси“ за подготвяне на заповедта на Директора.

(3) Техническият сътрудник на секцията получава материалите по защитата от научния секретар и ги предоставя на НЖ.

(4) На първото си заседание НЖ избира председател и рецензенти. Техническият сътрудник събира данните на външните членове за изготвяне на граждански договори и изготвя протокол, копие от който предава на научния секретар.

14. (5) Членовете на журито попълват декларация за конфликт на интереси съгласно чл.

(6) При невъзможност на член на избраното НЖ да участва в работата му той се замества с утвърдена от НС резерва.

(7) Рецензиите и становищата се изготвят в срок до три месеца от заповедта за определяне на журито и се предават в 2 подписани екземпляра в деловодството, а в електронен вариант се изпращат на председателя на журито. Когато всички рецензии и становища са налице, председателят ги изпраща на научния секретар, който ги препраща заедно с автореферата и обява за защитата за качване на сайта на ИФС – БАН.

Чл. 17. (1) Председателят на НЖ съобщава на научния секретар и на членовете на журито мястото, датата и часа на откритото заседание на НЖ за защита. Те се обявяват на сайтовете на ИФС – БАН и на БАН, чиито адреси председателят на НЖ изпраща на членовете на журито. В обявлението се посочва, че публичната защита ще бъде проведена на български език.

(2) Минимум 3 седмици след публикуването на рецензиите и становищата на сайта на ИФС – БАН журито провежда открито заседание за защита на дисертацията. По време на срока по предходното изречение дисертационният труд се предоставя в библиотеката на ИФС-БАН, за да могат желаещите да се запознаят с него.

(3) Техническият сътрудник изготвя протокол от откритото заседание, който се подписва от председателя на журито и техническия секретар в два екземпляра. Членовете на НЖ публично заявяват дали поддържат заключението на рецензията и становището си. В случаите, в които те се разминават, се съставя протокол, който се подписва от председателя и членовете на журито. Протоколът и останалите материали от защитата се предават на научния секретар.

(4) При успешна защита решението на НЖ е окончателно и влиза в сила в момента на постановяването им. В този случай дисертантът се явява в „Човешки ресурси“ за попълване на информационна карта по образец на БАН. Освен информационна карта той представя дисертацията и автореферата в електронен вид и един хартиен екземпляр. Информационната карта се изпраща в БАН от „Човешки ресурси“.

(5) При неуспешна защита се прилага чл. 33, ал. 4 от ППЗРАСРБ.

Чл. 18. (1) При защита на дисертация за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ НЖ следи и дали докторантът има поне две излезли от печат публикации по темата на дисертацията.

(2) При защита на дисертация за придобиване на научната степен „доктор на науките“ НЖ следи и дали дисертантът има поне 1 излязла от печат монография по темата на дисертационния труд или 5 излезли от печат студии или статии по темата на дисертацията, от които поне три да са в реферирани чуждестранни или международни издания.

Чл. 19. Процедурата при защитата на дисертационен труд за придобиване на научната степен „доктор на науките“ се организира в съответствие с чл. 14-чл. 16.

Чл. 20. В изпълнение на процедурите на работа на НЖ могат да се използват възможностите на съвременните технологии съгласно чл. 2, ал. 8 от ППЗРАСРБ (skype, телефон, електронна поща).

ГЛАВА II

ПРИЗНАВАНЕ НА ПРИДОБИТА В ЧУЖБИНА НАУЧНА СТЕПЕН

Чл. 21. (1) Удостоверение за признаване на придобита в чужбина научна степен се издава въз основа на заявление по образец до директора на Центъра за обучение при БАН, към

което се прилагат:

1. за страни от Европейския съюз или страни, с които има изрично сключено за това междудържавно споразумение: дипломата за научна степен легализирана, преведена и заверена в съответствие с разпоредбите на международните договори на Република България с държавата, в която са издадени.

2. за други страни:

- а) диплома за завършено висше образование;
- б) диплома за научна степен;
- в) дисертацията в 1 екземпляр и копие на електронен носител;
- г) автореферат на български език в 3 екземпляра;
- д) списък и публикации на автора, на които се основава дисертацията;
- е) документ за внесена такса.

(2) Издадените в чужбина документи по ал. 1, т. 2, б. „а“ и „б“ трябва да бъдат легализирани, преведени и заверени в съответствие с разпоредбите на международните договори на Република България с държавата, в която са издадени.

(3) За случаите по ал. 1, т. 2, СНЗ има право да изисква и допълнителна информация и документи от кандидата, като определя срок за предоставянето им.

(4) Директорът на ЦО проверява редовността на подадените документи и при установяване на нередности дава срок за отстраняването им.

(5) Подадените заявления заедно с приложенията към тях се изпращат на научното звено, определено след съгласуване със съответния научен секретар на БАН.

(6) В Центъра за обучение се създава регистър на подадените заявления, в който се отбелязва и постоянното научно звено, в което се изпращат документите.

(7) Директорът на ИФС – БАН може да назначи веднага лицето на длъжност „асистент“ и да открие процедура за издаване на удостоверение за признаване на научната степен.

Чл. 22. (1) За случаите по ал. 1, т. 2 директорът на ИФС - БАН назначава определена от НС комисия от 3 души, които разглеждат подадените документи и в двумесечен срок – чрез избран от тях докладчик – представят резултатите пред НС на ИФС – БАН, който взема решение за издаване на удостоверение.

(2) Издаването на удостоверението става по утвърдена от УС на БАН процедура за издаване на дипломи и цялостната документация се съхранява в Научния архив на БАН.

(3) За извършване на цялостната процедура по издаване на удостоверение за признаване на придобитата в чужбина научна степен по чл. 21, ал. 1, т. 1 и 2 заявителят внася такса от една (съответно две по т. 2) минимални работни заплати в ЦО при БАН.

(4) Срокът за приключване на процедурата за признаване на придобитата в чужбина научна степен е не повече от три месеца.

ГЛАВА III

ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНИ ДЛЪЖНОСТИ В ИФС – БАН

Чл. 23. (1) Академичната длъжност „асистент“ в БАН се заема въз основа на срочен трудов договор след провеждане на конкурсна процедура и решение на НС.

(2) Решението на НС на научното звено за откриване на процедура за заемане на длъжността „асистент“ се взема по мотивирано предложение на директора на СНЗ или по предложение на първично звено и се публикува на интернет-страницата на съответното научно звено в 7-дневен срок от приемането му. Срокът за подаване на документи е един месец от датата на публикуването.

(3) Кандидатите подават заявление, към което прилагат мотивационно писмо,

автобиография, диплома за висше образование за образователно-квалификационна степен „магистър“, диплома за образователна и научна степен „доктор“, ако кандидатът има такава, медицинско свидетелство, свидетелство за съдимост, удостоверение за стаж по специалността, ако има такъв други (по преценка на кандидата, напр. списък на публикации, изобретения и други научно-приложни резултати, препоръки, награди, сертификати и др.).

(4) Директорът на СНЗ, преди изтичане на срока по ал. 1 определя по предложение на НС тричленна комисия от хабилитирани лица в съответната научна област. В 3-дневен срок от изтичане на срока за подаване на документи, Комисията проверява документите на кандидатите за съответствие с изискванията в обявлението, за което съставя протокол. При отказ за допускане на кандидати до участие в процедурата, недопуснатите кандидати се уведомяват писмено в тридневен срок от изготвяне на протокола на комисията, като се посочват мотивите за отказа. В 3-дневен срок от съобщението недопуснатите кандидати могат да направят писмено възражение пред директора, който се произнася в 3-дневен срок от получаването му с окончателно решение.

(5) Допуснатите кандидати се уведомяват писмено за датата, часа и мястото на провеждане на събеседване.

(6) Комисията провежда събеседване с кандидатите в срок до една седмица след изтичане на срока за подаване на възражения и/или след произнасянето на директора по подадените такива.

(7) Комисията класира кандидатите и обявява резултатите в тяхно присъствие. В тридневен срок протоколът за проведеното събеседване се внася в Научния съвет.

(8) НС утвърждава класирането на първото си заседание, но не по-късно от две седмици след получаване на протокола за проведеното събеседване.

(9) С решението на Научния съвет се определя срока на трудовия договор, който не може да бъде по-дълъг от 4 години.

(10) Извън условията по ал. 1 – 9, на академичната длъжност „асистент“ може да бъде назначен докторант, отчислен от съответното СНЗ с право на защита, но незавършил процедурата по защита на дисертационния си труд. Назначаването се извършва от директора на СНЗ след решение на Научния съвет, прието по предложение на ръководителя на първичното звено на трудов договор за срок не по-дълъг от 2 години.

(11) След изтичане на срока по ал. 9 и ал. 10 нов трудов договор със същото лице за заемане на академичната длъжност „асистент“ не може да се сключва.

Чл. 24. (1) Конкурсът за заемане на академичната длъжност „главен асистент“ се обявява с решение на НС на ИФС – БАН по мотивирано предложение на Директора или по предложение на първично научно звено. В мотивите трябва да се аргументира необходимостта от такава длъжност за развитие на тематиката на звеното. Директорът обосновава финансовата обезпеченост за заемане на длъжността.

(2) Конкурсът се обявява публично в „Държавен вестник“ и на сайта на ИФС – БАН със срок 2 месеца.

Чл. 25. Кандидатите за участие в конкурса подават в деловодството на ИФС – БАН заявление до Директора за допускане до участие в конкурса, към което се прилагат следните документи:

1. научна автобиография (CV) по образец в съответствие с международните стандарти, приет от НС на ИФС – БАН и валиден за всички конкурси за заемане на академични длъжности в Института;

2. диплома за образователната и научна степен „доктор“;

3. списък на научните трудове с пълни библиографски данни. Кандидатът трябва да има поне 3 излезли от печат научни публикации;

4. по един екземпляр (или ксерокопие) от всички научни публикации, с които се кандидатства по конкурса;

5. списък на цитиранията (ако има такива) с пълни библиографски данни;

6. удостоверение за стаж по специалността (ако има такъв);
7. свидетелство за съдимост (ако кандидатът не е от БАН);
8. медицинско свидетелство (ако кандидатът не е от БАН или има данни за невменяемост или недееспособно поведение);
9. попълнена таблица за съответствие на минималните изисквания на БАН за заемане на академичната длъжност главен асистент;
10. приложена таблицата за съответствие с минималните изисквания на БАН за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

Чл. 26. След подаване на документите всеки участник в конкурса получава известие не по-късно от 2 седмици от изтичане на срока за подаване на документи по конкурса за датата на събеседването.

Чл. 27. (1) Преди изтичане на срока за подаване на документи по конкурса НС на ИФС – БАН избира и предлага на Директора състав на 5-членно НЖ. Директорът назначава журито при спазване на изискванията от ЗРАСРБ и чл. 49 ППЗРАСРБ. Членовете на НЖ трябва да отговарят на съответните минимални национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 ЗРАСРБ.

(2) Учените, участващи в НЖ, трябва да отговарят на минималните национални изисквания и да има възможност за ротация, освен при липса на достатъчен брой хабилитирани лица и доктори на науките по специалността или направлението.

(3) За членове на НЖ се избират учени, които не са участвали в предходни две последователни процедури, в случаите, когато има достатъчно хабилитирани лица в това професионално направление от първичното научно звено или няма липса на специалисти от областта в листата на НАЦИД.

(4) (Нов - 19-ти декември 2024)). Последователността на участие в НЖ се установява по номера и по датите на Заповедите за назначаване на НЖ в едно и също професионално направление за всички видове процедури в ИФС – за придобиване на научни степени и за академично израстване. При неучастие в последната процедура индивидуалното отчитане започва отначало.

Чл. 28. (1) Редовността на документите на участниците в конкурса в съответствие с чл. 9, ал. 6 от Правилника на БАН се проверява от техническа комисия, включваща научния секретар/ или зам. Директор/, ръководителя на секцията и завеждащия отдел „Човешки ресурси в ИФС – БАН, до една седмица след изтичане на срока за подаване на документи за участие в конкурса.

(2) За резултатите от проверката кандидатите се уведомяват писмено в срок до 14 дни след изтичането на срока за подаване на документи за участие в конкурса. Уведомлението играе роля на документ за допускане/недопускане на кандидата до участие в конкурса. Екземпляр от него се изпраща и на председателя на НЖ, определено по чл. 27.

Чл. 29. (1) Първото заседание на НЖ се насрочва със заповед на Директора на ИФС-БАН, в която се посочва мястото, датата и часа на заседанието. По един екземпляр от заповедта се дава на всеки член на НЖ и един екземпляр остава за научния секретар на ИФС-БАН. На това заседание НЖ избира за свой председател един от членовете на НЖ. В 14-дневен срок от изтичане на срока за подаване на документите **НЖ взема решение за допускане на кандидатите до оценяване при съответствие с минималните национални и изисквания на БАН и ИФС.**

(2) При определяне датата по ал. 1 техническият сътрудник на секцията, за която е обявен конкурсът, осъществява връзка с членовете на НЖ и координира с тях и със завеждащия секцията и Директора на ИФС – БАН датата на първото заседание, което трябва да се проведе след изтичане срока за работа на техническата комисия по проверка редовността на

документите. Зав.секцията подава докладна записка до Директора. Първото заседание се насрочва в срок до три работни дни след подаване на докладна записка от завеждащия секцията до Директора, в която се предлага въпросната съгласувана дата.

③ Протоколите от заседанията на НЖ се водят от техническия сътрудник на секцията, за която е обявен конкурсът. Протоколите се съставят в два екземпляра, единият от които се предава на научния секретар на ИФС – БАН, а другият – в „Човешки ресурси“. Техническият сътрудник събира необходимите за сключване на граждански договор данни на външните членове на НЖ.

Чл. 30. (1) До две седмици след изтичане на срока за подаване на документи председателят на техническата комисия изпраща уведомление на кандидатите и председателя на НЖ за допускането им за участие в конкурса. Конкурсът се провежда по документи не по-късно от един месец от изпращането на съобщението.

(2) До две седмица след изтичане на срока за подаване на документи председателят на журито уведомява научния секретар за датата, часа и мястото на заключителното заседание.

(3) Председателят на НЖ уведомява писмено или по електронната поща кандидатите за датата, часа и мястото заседанието.

(4) След прегледа на документите и събеседването се изготвя протокол, който се подписва от всички членове на НЖ.

(5) До 7 дни след заключителното заседание председателят на НЖ представя обобщен доклад-заключение за резултатите от конкурса пред НС с предложение за избор, който се подписва от всички членове на журито. Докладът се внася в деловодството и от там се насочва за НС.

6. (Нова) Конкурсът за глас. се провежда не по-късно от 1 месец от изпращане на съобщението по ал.1 и 2. Съответствието с минималните национални изисквания и тези на БАН се проверява от НЖ. В.началото на заключителното заседание кандидатите правят кратко представяне по избрана от тях тема и отговарят на въпроси на членовете на НЖ.

Чл. 31. (1) В НС изборът се провежда не по-късно от 14 дни след получаване на предложението на журито.

② Извлечение от протокола на НС се дава в „Човешки ресурси“ и на техническия сътрудник на секцията.

③ Техническият сътрудник на секцията подготвя текста на писмото-уведомление до кандидатите за резултата от избора в НС и го предава в „Човешки ресурси“ за оформяне и изпращане в 14 дневен срок след избора.

Чл. 32. (1) Директорът назначава избрания кандидат в срок до 1 месец на срочен трудов договор за срок от 3 години.

(2) След избора кандидатът попълва формуляр по образец в „Човешки ресурси“.

(3) Документите се изпращат от „Човешки ресурси“ в БАН за издаване на удостоверение.

Чл. 33. (1) След избор за заемане на длъжността „главен асистент“ избраният кандидат се назначава на срочен трудов договор за срок от 3 години.

(2) В рамките на шест месеца преди изтичане на този срок кандидатът задължително се атестира и въз основа на атестацията работодателят взема решение дали да бъде назначен на безсрочен трудов договор или да бъде освободен.

Чл. 34. (1) Конкурсът за заемане на академичната длъжност „доцент“ се обявява с решение на НС на ИФС – БАН по предложение на Директора, направено въз основа на писмено мотивирано предложение от секция в ИФС – БАН. Директорът обосновава финансовата обезпеченост за заемане на длъжността.

(2) Конкурсът се обявява публично в „Държавен вестник“ и на сайта на ИФС – БАН

със срок 2 месеца.

Чл. 35. Кандидатите за участие в конкурса подават в деловодството на ИФС – БАН заявление до Директора за допускане до участие в конкурса, към което се прилагат следните документи:

1. научна автобиография (CV) по образец в съответствие с международните стандарти, приет от НС на ИФС – БАН и валиден за всички конкурси за заемане на академични длъжности в Института;

2. диплома за образователната и научна степен „доктор“;

3. списък на научните трудове с пълни библиографски данни, с които се кандидатства в конкурса, като трябва да имат съгласно минимални национални изисквания, изискванията на БАН – ИФС, таблицата по НАЦИД за регистрацията по хуманитарни или социални науки, която е приложена в края на документа:

а) поне една публикувана монография, различна от дисертационния труд;

б) образователна и научна степен "Доктор";

в) други публикации с необходимия брой точки съгласно приложената накрая таблица; необходимия брой точки от цитирания съгласно приложената накрая таблица на НАЦИД;

г) поне 5 години стаж по специалността във висше училище или научна организация или приравнен хоноруван преподавател във ВУ. Преизчисляването на хоноруван стаж по конкурс за академични длъжности става въз основа на чл. 355, ал. (3) от Кодекса на труда.

4. по един екземпляр (или ксерокопие) от всички научни публикации, с които се кандидатства по конкурса;

5. списък на цитиранията с пълни библиографски данни;

6. списък на участията в международни форуми с точни данни за мястото и времето на провеждане на форумите и темите на изнесените от кандидата доклади;

7. авторска справка за приносните моменти на кандидата в публикациите, с които участва в конкурса;

8. документи за други научни дейности (по преценка на кандидата), които не са задължителни, но могат да се имат пред вид от НЖ при равни други условия с останалите кандидати в конкурса;

9. попълнена таблица за съответствие на минималните изисквания на БАН за заемане на академичната длъжност доцент;

10. приложени таблиците за съответствие с минималните изисквания на БАН за заемане на академичната длъжност главен асистент и за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

Чл. 36. Кандидатът за академичната длъжност „доцент“ трябва да притежава образователната и научна степен „доктор“, да има поне 5 години стаж по специалността и да отговаря на изискванията, определени от Научния съвет в този Правилник.

Чл. 37. (1) Редовността на документите на участниците в конкурса в съответствие с чл. 9, ал. 6 от ПРУПНСЗАДБАН, се проверява от комисия, съставена от научния секретар, (и/или зам. Директора), завеждащ секцията/ р-л ПНЗ/ и завеждащия отдел „Човешки ресурси“ в ИФС – БАН до една седмица след изтичане на срока за подаване на документи за участие в конкурса.

(2) За резултатите от проверката кандидатите се уведомяват писмено в срок до 14 дни. Уведомлението играе роля на документ за допускане/недопускане на кандидата до участие в конкурса. Екземпляр от това уведомление се изпраща и на председателя на НЖ, определено за конкурса според изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и ПРУПНСЗАДБАН.

Чл. 38. (1) При номиниране на членове на НЖ в първичното научно звено и избор в НС те трябва да отговарят на съответните минимални национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3

ЗРАСРБ.

(2) За членове на НЖ се избират учени, които не са участвали в предходни две последователни процедури, за да има възможност за ротация, в случаите, когато има достатъчно хабилитирани лица в това професионално направление от първичното научно звено, или няма липса на специалисти от областта в листата на НАЦИД.

(3) (Нов - 19-ти декември 2024)). Последователността на участие в НЖ се установява по номера и по датите на Заповедите за назначаване на НЖ в едно и също професионално направление за всички видове процедури в ИФС – за придобиване на научни степени и за академично израстване. При неучастие в последната процедура индивидуалното отчитане започва отначало.

Чл. 39. (1) Първото заседание на НЖ се насрочва със заповед на Директора на ИФС-БАН, в която се посочва мястото, датата и часа на заседанието. По един екземпляр от заповедта се дава на всеки член на НЖ и един екземпляр остава за научния секретар. На това заседание НЖ избира за свой председател един от членовете на НЖ и решава кои от членовете на НЖ пишат рецензии, а останалите – становища. На същото заседание членовете на журито получават по един екземпляр (може и в електронен вид) от всички документи на кандидата, с които той участва в конкурса. В 14-дневен срок от изтичане на срока за подаване на документите НЖ взема решение за допускане на кандидатите до оценяване при съответствие с минималните национални и изискванията на БАН и ИФС.

- ② При определяне датата по ал. 1 техническият сътрудник на секцията, за която е обявен конкурсът, осъществява връзка с членовете на НЖ и координира с тях и със завеждащия секцията и Директора на ИФС – БАН датата на първото заседание, което трябва да се проведе сред изтичане срока за работа на техническата комисия по проверка редовността на документите. Зав.секцията подава докладна записка до Директора. Тази дата се препоръчва да бъде най-малко 3 работни дни след подаване на докладна записка от завеждащия секцията до Директора, в която се предлага въпросната съгласувана дата, в рамките на 14-дневния срок.

Чл. 40. (1) НЖ провежда конкурса в срок до 6 месеца от обявяването му в ДВ. До оценяване се допускат лицата, които отговарят на условията на чл. 27, ал. 1 и 2, включително на минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 ЗРАСРБ, съответно на изискванията по чл. 2б, ал. 5 ЗРАСРБ.

(1) Протоколите от заседанията на НЖ се водят от техническия сътрудник на секцията, за която е обявен конкурсът. Протоколите се съставят в два екземпляра, единият от които се предава на научния секретар на ИФС – БАН, а другият – в „Човешки ресурси“. Техническият сътрудник събира необходимите за сключване на граждански договор данни на външните членове на НЖ.

(2) Рецензиите и становищата на членовете на НЖ се предават подписани на хартиен носител в два екземпляра в деловодството на ИФС – БАН, единият от които се предава на научния секретар, а другият до приключването на конкурса се съхранява от председателя на НЖ, а след приключването – от техническия секретар на секцията.

(3) Председателят на НЖ или техническият секретар на секцията изпращат събраните от тях електронни копия от рецензиите и становищата на научния секретар на Института за качване на сайта на ИФС – БАН, както и на участниците в конкурса. Заедно с тях на сайта на ИФС – БАН се качват и авторската справка за приносните моменти на всеки един от участниците в конкурса, както и отговорите на всеки кандидат на въпросите и критичните бележки от рецензиите и становищата. Всички тези материали трябва да стоят на сайта на ИФС – БАН минимум три седмици преди заключителното заседание на НЖ.

(4) Председателят на НЖ или техническият сътрудник на секцията изпраща в

електронен вид на научния секретар за качване на сайта на ИФС – БАН отговорите на кандидатите на въпросите и критичните бележки от рецензиите и становищата. Отговорите на всеки кандидат се депозират подписани на хартиен носител в деловодството на ИФС в два екземпляра – един за научния секретар на ИФС, а другият се съхранява от техническия сътрудник на секцията.

Чл. 41. (1) След заключителното заседание на НЖ председателят на журито или техническият сътрудник на секцията предава протоколите от всички заседания на НЖ в два екземпляра на хартиен носител на научния секретар на ИФС – БАН и в „Човешки ресурси“. Заключителният протокол трябва да е подписан от всички членове на журито, а другите протоколи – от председателя на журито и от протоколчика. Председателят на журито дава докладна записка за включване в дневния ред на първото предстоящо заседание на НС на избора по процедурата.

(2) Техническият секретар на НС след приключване на успешен избор дава в „Човешки ресурси“ извлечение от протокола на съответното заседание на НС за издаване на заповед за назначаване на избраното лице и за извършване заплащането на членовете на НЖ.

(3) Новоизбраният доцент се явява в „Човешки ресурси“ за попълване на изискуемите от БАН документи за издаване на удостоверение.

Чл. 42. (1) Конкурсът за заемане на академичната длъжност „професор“ се обявява с решение на НС по предложение на Директора, направено въз основа на писмено мотивирано предложение от секция в ИФС – БАН. Директорът обосновава финансовата обезпеченост за заемане на длъжността.

(2) Конкурсът се обявява публично в „Държавен вестник“ и на сайта на ИФС – БАН със срок не по-малък от 2 месеца.

Чл. 43. (1) Кандидатите за участие в конкурса подават в деловодството на ИФС – БАН молба до Директора за допускане за участие в конкурса, към която се прилагат следните документи:

1. Научна автобиография (CV) по образец в съответствие с международните стандарти, приет от НС и валиден за всички конкурси за заемане на академични длъжности в ИФС – БАН;

2. Диплома за образователната и научна степен „доктор“;

3. Диплома за научната степен „доктор на науките“;

4. Диплома за „доцент“ и удостоверение за стаж по специалността от поне 7 години във висше училище или научна организация;

5. Списък на научните трудове с пълни библиографски данни, с които се кандидатства в конкурса, като трябва да са изпълнени следните критерии като изисквания за хуманитарни или социални науки:

а) Кандидатите, които са доценти и доктор на науките – поне една публикувана монография, различна от дисертационния труд за „доктор“ и „доктор на науките“ и за заемане на академичната длъжност „доцент“;

б) Допълнителни изисквания за хуманитарни или социални науки в БАН и в ИФС за кандидатите: които са доцент и доктор на науките: Освен придобитата научна степен „доктор на науките“ и монография се изисква кандидатите да покриват минималните изисквания с необходимия брой точки съгласно приложената накрая таблица по НАЦИД;

6. По един екземпляр (или ксерокопие) от всички научни публикации, с които се кандидатства по конкурса;

7. Списък на цитиранията с пълни библиографски данни;

8. Списък на участия в международни форуми с точни данни за мястото и времето на провеждане на форумите и темите на изнесените от кандидата доклади; удостоверение (или друг документ) за ръководство на докторанти, ако има такива;

8. Удостоверение (или друг документ) за ръководство на докторанти, ако има такива;

9. Авторска справка за приносните моменти на кандидата в публикациите, с които

участва в конкурса;

10. Документ за лекционна дейност във ВУЗ, издаден от деканата на съответния ВУЗ (ако кандидатът е имал лекционна дейност);

11. Документи, удостоверяващи ръководство на външни за БАН научни проекти (ако има такива);

12. Документи за други научни дейности (по преценка на кандидата), които не са задължителни, но могат да се имат пред вид от НЖ при равни други условия с останалите кандидати в конкурса;

13. Попълнена таблица за съответствие на минималните изисквания на БАН за заемане на академичната длъжност професор;

14. приложени таблиците за съответствие с минималните изисквания на БАН за заемане на академичната длъжност доцент и за придобиване на научната степен „доктор на науките“.

(2) Кандидатите, които са едновременно „доцент“ и „доктор на науките“ се ползват с предимство в конкурсите за академична длъжност „професор“.

Чл. 44. (1) Редовността на документите на участниците в конкурса в съответствие с чл. 9, ал.6 от ПРУПНСЗАДБАН се проверява от техническа комисия, включваща научния секретар, (и/или зам.-директор на ИФС – БАН), ръководителя на секцията и завеждащия отдел „Човешки ресурси“ до една седмица след изтичане срока на конкурса. Зав.секцията подава докладна записка с предложение за първо заседание на НЖ до Директора. Първото заседание на НЖ се насрочва със заповед на Директора на ИФС БАН, в която се посочва мястото, датата и часа на заседанието.

(2) В 14-дневен срок от изтичане на срока за подаване на документите НЖ взема решение за допускане на кандидатите до оценяване при съответствие с минималните национални и изискванията на БАН и ИФС.

(3) За резултатите от проверката кандидатите се уведомяват писмено в срок до 14 дни. Уведомлението играе роля на документ за допускане/недопускане на кандидата до участие в конкурса. Екземпляр от това уведомление се изпраща и на председателя на НЖ, определено за конкурса според изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника на БАН.

Чл. 45.(1) За членове на НЖ се избират учени, които не са участвали в предходни две последователни процедури, за да има възможност за ротация, освен при липса на достатъчен брой професори и доктори на науките по специалността или направлението в първичното научно звено или института, или когато има липса на специалисти от областта в листата на НАЦИД. Процедурата за избор на професор се организира в съответствие с **чл. 34 и сл.**, като се избират трима рецензенти.

(1-А) (Нов - 19-ти декември 2024)). Последователността на участие в НЖ се установява по номера и по датите на Заповедите за назначаване на НЖ в едно и също професионално направление за всички видове процедури в ИФС – за придобиване на научни степени и за академично израстване. При неучастие в последната процедура индивидуалното отчитане започва отначало.

(2) Всички конкурси по хабилитация се провеждат в срок 6 месеца от обявяването на конкурса в Държаен вестник, като НЖ оформя предложението си за избор на доценти и професори до 4 месеца след изтичане срока за подаване на документи. За неуредените въпроси относно реда за заемане на академичната длъжност «професор» се прилагат разпоредбите на раздела за «доцент».

Чл. 46. (1) Обемът на рецензиите следва да не надвишава 6 страници за един кандидат.

(2) При избор за академична длъжност структурата на рецензиите следва да включва:

1. общо описание на представените материали – дисертации, монографии, учебници, свидетелства и патенти, статии и доклади (класификация по тематика или друг признак и редуциране поради съвпадение и др.), публикации преди и след получаване на научна степен;

2. обща характеристика на научната, научно-приложната и педагогическата дейност на кандидата; коя от тях доминира;

3. учебна дейност на кандидата от началото на кариерата му: лекции, упражнения, учебници и учебни помагала, ръководство на докторанти, специализанти и дипломанти;

4. съдържателен анализ на научните постижения на кандидата, ясна характеристика на научните приноси: новост за науката (нови теории, хипотези, методи и др.); обогатяване на съществуващи знания; приложение на научни постижения в практиката и реализиран икономически ефект;

5. при колективни публикации – определяне на приноса на кандидата;

6. отражение на научните публикации на кандидата в нашата и чуждестранната литература (по негови данни): числови показатели (брой цитати, импакт фактори), вид на цитатите (когато последните не са само споменаване в литературния списък, в интерес на кандидата е да представи ксерокопия на цитатите, за да се прецени характерът им);

7. критични бележки на рецензента по представените трудове, включително и по литературната осведоменост на кандидата;

8. лични впечатления на рецензента за кандидата и други данни, непосочени в предходните точки;

9. мотивирано и ясно формулирано заключение.

(3) При избор за научна степен структурата на рецензиите следва да включва посоченото в ал. 2, т. 4, 6, 7, 8 и 9.

(4) При избор за академична длъжност НЖ изисква от кандидатите писмени отговори на критичните бележки, съдържащи се в рецензиите.

Чл. 47. (1) НС на ИФС – БАН извършва избор по обявените конкурси за заемане на академични длъжности с мнозинство повече от половината от списъчния си състав в срок до 14 дни от постъпването на доклада на НЖ.

(2) При избора трябва да участват най-малко 2/3 от редуцирания списъчен състав на НС. Списъчният състав на НС не може да се редуцира с повече от една шеста, като се редуцират само членове, които се намират в чужбина, отсъстват поради болест или им е разрешен продължителен отпуск.

(3) Решенията се вземат с тайно гласуване и с мнозинство повече от половината от редуцирания списъчен състав.

(4) За избор на професор е необходимо поне 1/3 от състава на съвета с право на глас да бъдат професори или доктори на науките. За провеждане на конкретния избор НС се разширява с членовете на академичния състав, които заемат академичната длъжност “професор“ или притежават научната степен „доктор на науките“. При недостиг на професори и доктори на науките, научният съвет се разширява с външни лица.

Чл. 48. Заемането на всички академични длъжности в ИФС – БАН (с изключение на длъжността „асистент“) става само след проведен конкурс.

Чл. 49. При нередности по прилагането на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и ПРУПНСЗАДБАН и на настоящия правилник във връзка с провеждането на конкурси, потърпевшият кандидат за придобиване на научна степен или за заемане на академична длъжност в ИФС – БАН може да подаде жалба до Директора на ИФС – БАН, който се произнася в едноседмичен срок от завеждането на жалбата в деловодството. Когато претенциите в жалбата надхвърлят правомощията на Директора на ИФС – БАН, жалбоподателят може да подаде жалба до Министъра на образованието и науката в съответствие с разпоредбите на ЗРАСРБ.

ГЛАВА IV

ПРИЕМ, ПОДГОТОВКА И ОБУЧЕНИЕ НА ДОКТОРАНТИ В ИФС

Чл. 50. (1) Процедурата за приемане на редовни и задочни докторанти в ИФС – БАН се определя от Правилника за дейността на ЦО и АС при БАН. Тази процедура е ежегодна и започва със заявка от ЦО, утвърдена от Председателя на БАН, за определяне на съответен брой места за докторантури държавна поръчка до Министерски съвет (МС) в рамките на областите на висше образование, професионални направления и докторски програми, за които БАН е получила акредитация за обучение в образователната и научна степен „доктор“ от Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА). След определяне на броя места за докторантури за БАН от МС, АС на ЦО разпределя така определен брой по докторски програми и самостоятелни научни звена (СНЗ) съобразно заявките от тях. Разпределението се разглежда от АС на ЦО при БАН и се утвърждава от Председателя на БАН.

(2) НС обсъжда предложенията на първичните научни звена (секциите) и взима решение за подаване на заявки в ЦО на БАН за отпускане на места за докторантури редовно и задочно обучение, като подава в ЦО на БАН ранжиран списък на заявките.

(3) Председателят на БАН издава заповед за обявяване на конкурс за прием на редовни и задочни докторанти – български граждани, в звената на БАН. Въз основа на тази заповед конкурсът се обявява в Държавен вестник и на интернет страницата на БАН. Конкурсът започва да тече от датата на обявяването му в ДВ.

(4) Приемането и обучението в ИФС – БАН на докторанти – чуждестранни граждани, става при спазване на изискванията на българското законодателство, Правилника за дейността на ЦО и АС при БАН и този Правилник.

(5) (Нова – 12 декември 2024 г.) ИФС може да извършва прием на докторанти по чл. 21, ал. 7 – 9 на Закона за висшето образование (ЗВО) в изпълнение на научноизследователски проекти с финансиране за не по-малко от три години. Приемът се извършва при условията и по реда на ЗВО и настоящия правилник и в съответствие с условията на научноизследователския проект. Между ИФС, ръководителя на проекта и докторанта се сключва договор, в който се уреждат правата и задълженията на страните, възнаграждението на докторанта, прекратяване на обучението и други специфични условия и изисквания. Финансирането на обучението в т.ч. и за стипендии и възнаграждения се осигурява от научноизследователския проект, в рамките на който се обучава докторантът. В случай на прекратяване на проекта се прекратява и обучението на докторанта, като последиците от него се уреждат в договора. Обучението може и да не се прекратява, ако средствата за финансирането му се осигурят от други източници, в т.ч. и бюджета на ИФС.

(6) (Нова – 12 декември 2024 г.) Приемът на докторанти по ал. 5 се извършва чрез конкурс след решение на Научния съвет на ИФС и по предложение на ръководителя на проекта, в което се посочват: точното наименование на проекта, ръководител на докторантурата, източник на финансиране, продължителност на проекта. Конкурсът по ал. 5 се обявява на интернет страницата на ИФС в съответствие с изискванията на чл. 3, ал. 1 от ЗРАСРБ

(7) (Предишна ал. 5, изм. и доп. – 12 декември 2024 г.) Сроктът за подаване на документи за участие в конкурса по ал. 3 е два месеца от момента на обявяването му в ДВ, а за участие в конкурс за прием на докторанти в изпълнение на научноизследователски проект – не по-малък от един месец от публикуването на обявата.

(8) Кандидатите за участие в конкурса за докторанти подават молба за допускане и следните документи:

1. автобиография;
2. диплома за образователно-квалификационна степен „магистър“;
3. удостоверение за признато висше образование, ако дипломата е издадена от чуждестранно висше училище;
4. медицинско свидетелство;
5. свидетелство за съдимост.

(9) Редовността на документите на участниците в конкурса се проверява от комисия, включваща научния секретар/зам.-директор на ИФС – БАН, ръководителя на секция, заявила докторантурата и представител на „Човешки ресурси“ и назначена със заповед на директора, в срок до една седмица след изтичане на срока за подаване на документи. За резултатите от проверката кандидатите се уведомяват писмено в срок до 14 дни от изтичане на срока за подаване на документите.

(10) До участие в конкурса се допускат кандидатите за докторанти, които имат общ успех от дипломата за образователно-квалификационната степен „магистър“ най-малко „много добър“ (4.50).

Чл. 51. (1) Конкурсът за докторанти се състои от писмен и устен изпит по специалността на докторската програма по конспект, приет от НС на ИФС – БАН и изпит по един избран от тях чужд език. Изпитът по специалността (писмен и устен) се провежда от комисия, която се предлага от първичното научно звено и се назначава от Директора. Изпитът по чужд език се провежда от комисия, която се определя от ЦО.

(2) Конкурсът се провежда в рамките на една седмица до четири месеца след датата на обявяването му и не по-рано от 1 месец от уведомлението за допускане до участие.

(3) Кандидатите за докторанти се допускат до устен изпит по специалността при успех от писмения изпит не по-нисък от „много добър“ (4.50).

(4) Успешно издържали конкурса са кандидатите, които са получили средна оценка от писмения и устния изпит по специалността не по-ниска от „много добър“ (4.50) и оценка „добър“ (4.00) на изпита по чужд език.

Чл. 52. (1) Формата на обучение на докторанти за образователната и научна степен „доктор“ в БАН е редовна, задочна, самостоятелна и дистанционна форма на обучение.

(2) Зачисляването на редовните и задочни докторанти става по предложение на НС въз основа на доклад на Председателя на изпитната комисия за резултатите от конкурса.

(3) Кандидатът за зачисляване в докторантура на самостоятелна подготовка докладва резултатите си пред семинара на първичното научно звено (секция, лаборатория и т.н.). При липса на поне 5 хабилитирани лица в първичното научно звено, специалисти в областта на процедурата, семинарът се разширява със заповед на Директора с външни хабилитирани лица, предложени от първичното научно звено, специалисти в областта на процедурата. При положителна оценка, семинарът предлага на НС зачисляване в докторантура на самостоятелна подготовка.

(4) НС определя размера и реда на плащане на таксите за обучение на докторантите на самостоятелна подготовка. Докторантите, приети срещу заплащане завършват при условията, при които са приети.

(5) НС утвърждава работното наименование на темата на бъдещата дисертация на зачисления докторант и избира научен ръководител, който трябва да е хабилитирано лице. При необходимост може да се определи и втори научен ръководител или научен консултант. На основа на това предложение Директорът издава съответна заповед.

(6) Директорът и определеният от НС научен ръководител, от една страна, и редовният докторант по държавна поръчка, от друга, подписват Договор, след което Директорът издава заповед за зачисляване на докторанта и срокът на докторантурата започва да тече от този момент.

(7) При отказ на докторанта да подпише Договора по ал. 6 и при наличие на успешно преминал изпитите втори кандидат за същото място, Директорът прави ново предложение пред НС за зачисляване на втория кандидат.

Чл. 53. (1) Обучението на докторантите се осъществява по индивидуален план при условия и ред, определени от Правилника за дейността на ЦО и АС при БАН.

(2) Продължителността на обучението е както следва:

1. за редовна и самостоятелна форма на обучение – до 3 години;

2. за задочна форма на обучение – до 4 години.

(3) Докторантите се атестират от НС в края на всяка академична година. За целта те представят на заседание на секцията отчет за извършените дейности, който съдържа научна част (докладване на получените резултати) и отчет за изпълнението на индивидуалния план. Научният ръководител дава писмено мнение за работата на докторантите пред НС.

(4) Редовните докторанти отчитат своята работа и в края на всяко тримесечие, като представят пред ръководителя на секцията доклад за изпълнението на индивидуалния си учебен план, към който се прилагат:

1. отчет за изпълнение на образователната програма, потвърден с доказателствен материал;

2. отчет за работата, извършена по дисертационния труд.

(5) Въз основа на доклад на научния ръководител (научния консултант) и в съответствие с Правилника на ЦО и АС на БАН, НС взема решения за промяна на теми на дисертационни трудове, но не по-късно от 3 месеца преди датата на изтичане на докторантурата. Промяната се извършва със заповед на Директора на ИФС – БАН въз основа на решение на НС по предложение на секцията.

Чл. 54. (1) Преди изтичане на срока за подготовка докторантът представя доклад за постигнатите от него резултати пред семинара на първичното звено, към което е зачислен. На семинара се приема едно от следните предложения за решение от НС:

1. Докторантът да бъде отчислен с право на защита, ако е изпълнил образователната си програма, включена в индивидуалния учебен план, в съответствие с изискванията на ЦО на БАН и е провел съществена част от включените в индивидуалния план научни изследвания. Правото на защита може да бъде упражнено не по-късно от 5 години от решението на Научния съвет. В случай, че дисертацията е представена в завършен вид в рамките на срока надокторантурата, успешното разкриване на процедура за насочване към защита се приема за отчисляване с право на защита.

2. Срокът на подготовка на докторанта да бъде удължен еднократно по уважителни причини – до 1 година без право на стипендия в случай на заболяване, съпътствано от трайна неработоспособност, извънредни обстоятелства в семейството като смърт и пр., проблеми със завършването на емпирично изследване, които не е можело да бъдат предвидени или не са под контрола на докторанта, или до две години при майчинство.

3. Докторантът да бъде отчислен без право на защита, ако не е изпълнил изискванията на ЦО при БАН по отношение на образователната му програма, заложената в индивидуалния учебен план и (или) докладваните научни резултати са неудовлетворителни.

(2) Удължаването на докторантурата по ал. 1, т. 2 се извършва след подаване на мотивирана молба от докторанта до Директора на ИФС – БАН с приложен документ, удостоверяващ причините. Молбата се разглежда от НС, който взема решение за продължаване на срока на докторантурата след мотивирано предложение на научния ръководител, придружено с отчет на свършеното до момента от докторанта. За срока на удължаването редовните докторанти запазват своите права, но не получават стипендия.

(3) Докторант, който не представи в срока по ал. 1 доклад за постигнатите от него резултати пред семинара на първичното звено, към което е зачислен, се отчислява без право на защита.

(4) Отчисляването на докторантите става със заповед на Директора по предложение на секциите и решение на НС.

(5) Докторантите се отчисляват без право на защита на дисертационен труд и преди да е изтекъл срокът на обучение:

1. по решение на секцията въз основа на отрицателна атестация, утвърдена от НС. Отрицателна атестация без решение на секцията за отчисляване не е основание за отчисляване на докторанта;

2. когато до края на втората година на обучението не са положени успешно изпитите от индивидуалния учебен план;
  3. когато не е представен текст по темата на дисертационния труд;
  4. при представяне на неверни данни в документите по докторантурата, въз основана които е извършено зачисляването;
  5. при уронване на престижа и доброто име на ИФС – БАН с решение на секцията, потвърдено от НС;
  6. при закъснение повече от шест месеца при плащане на годишната такса за обучение за докторантите на самостоятелна подготовка;
  7. при неизпълнение на задълженията на докторанта по договора, сключен с ИФС – БАН;
  8. по собствено желание въз основа на писмена молба до Директора;
  9. при смърт на докторанта.
- (6) Докторантите се отчисляват с право на защита и преди изтичането на срока на обучение, когато са изпълнени дейностите по обучението и успешно са положени изпитите, определени в индивидуалния учебен план, има положително решение на секцията за готовността за защита на дисертационния труд и решение за отчисляване.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Дипломите за придобита образователна и научна степен „доктор“, за научна степен „доктор на науките“ и за дипломи за избор на академичните длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“ се издават от БАН по предложение на Директора на съответното звено и се подписват от Председателя на НЖ, Директора на първичното научно звено, Главния научен секретар на БАН и Председателя на БАН. Дипломите се издават на специална хартия с лазерна защита. Връчването на дипломите става по тържествен начин в Големия салон на БАН.

§ 2. (1) На председателя, членовете и рецензентите на НЖ се заплащат хонорари от бюджета на съответното научно звено в размер, зависещ от съответната процедура и определен като процент от минималната работна заплата за страната.

(2) Хонорарите за всички звена на БАН са в препоръчителни размери, както следва:

Конкурс за научна степен или академична длъжност	Председател на НЖ	Рецензент	Член на НЖ
Доктор	3/8 МРЗ*	5/4 МРЗ	1/4 МРЗ
Главен асистент	3/8 МРЗ	-	1/4 МРЗ
Доцент	1/2 МРЗ	3/2 МРЗ	1/3 МРЗ
Доктор на науките	5/8 МРЗ	7/4 МРЗ	5/12 МРЗ
Професор	3/4 МРЗ	2 МРЗ	1/2 МРЗ

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. Настоящият Правилник е приет на заседание на НС на ИФС – БАН на 27.11.2018, Протокол № 18 и влиза в сила веднага след приемането му. Конкурсите в ИФС, по които има вече влязла в сила процедура, се провеждат в съответствие с изискванията на Правилата на НС, валидни към момента на влизане в сила на процедурата. Една процедура се смята за влязла в сила, когато по съответния конкурс вече е избрано научно жури за провеждане на конкурса. Докторантите, зачислени по стария Закон за развитие на академичния състав в РБ и Правилниците към него, изпълняват приетите от НС програми за подготовка и защитават по тези правила, ако те са зачислени съответно: преди 5 май 2018.

(Редакции: НС на ИФС от 29.10.2018; НС на ИФС от 27.11.2018 г.; НС на ИФС; НС на ИФС от 08.02.2022 г.; НС на ИФС от 27.02.2024 г.; НС на ИФС от 01.06.2024 г.; НС на ИФС от 12.12.2024 г.; НС на ИФС от 19.12.2024; **последна редакция НС на ИФС от 25.03.2025 г.).**

Минимални изисквания на БАН
към научната и преподавателската дейност на кандидатите за
придобиване на научна степен и за заемане на академичните длъжности
„главен асистент“, „доцент“ и „професор“ по научни области и
професионални направления, дефинирани съгласно Класификатора на
областите на висше образование и професионалните направления,
утвърден с Постановление № 125 на Министерския съвет от 2002 г.
(ДВ, бр. 64 от 2002 г.).
(Решение на ОС на БАН от
22.10.2018 г.)

Област 2. Хуманитарни науки

Професионални направления

2.1. Филология, 2.2. История и археология, 2.3. **Философия**, 2.4. Религия и теология

Таблица 1. Минимални изисквани точки по групи показатели за различните научни степени и академични длъжности

Група от показатели	Съдържание	Доктор	Докторна науките	Главен асистент	Доцент	Професор
А	Показател 1	50	50	50	50	50
Б	Показател 2	-	100	-	-	
В	Показател 3	-	-	-	100	100
Г	Сума от показателите от 4 до 11	30	100		220	220
Д	Сума от показателите от 12 до 14	-	100	-	60	120
Е	Сума от показателите от 15 до края	-	-	-	-	100

Таблица 2. Брой точки по показатели (Област 2. Хуманитарни науки)

Група от показатели	Показател	Брой точки
А	1. Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор"	50
Б	2. Дисертационен труд за присъждане на научна степен "доктор на науките"	100
В	3. Хабилизационен труд – монография	100
	4. Публикувана монография, която не е представена като основен хабилизационен труд	100

Г	5. Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" или за присъждане на научна	75
---	--	----

Група от показатели	Показател	Бройточки
	степен "доктор на науките"	
	6. Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация	30/n
	7. Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	10/n
	8. Студии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни базиданни с научна информация	45/n
	9. Студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	15/n
	10. Публикувана глава от колективна монография	20/n
	11. Съставителство на речници (само за 2.1)	40/n
Д	12. Цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове	15
	13. Цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране	10
	14. Цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране	5
Е	15. Придобита научна степен "доктор на науките"	40
	16. Ръководство на успешно защитил докторант(п е броят съръководители на съответния докторант)	40/n
	17. Участие в национален научен или образователен проект	15
	18. Участие в международен научен или образователен проект	20
	19. Ръководство на национален научен или образователен проект	30
	20. Ръководство на международен научен или образователен проект	40
	21. Публикуван университетски учебник или учебник, който се използва в училищната мрежа	40/n
	22. Публикувано университетско учебно пособие или учебно пособие, което се използва в училищната мрежа	20/n

Област 3. Социални, стопански и правни науки

Професионални направления **3.1. Социология, антропология и науки за културата**, 3.2.

Психология, 3.3. Политически науки, 3.4. Социални дейности, 3.5. Обществени комуникации и информационни науки, 3.6. Право, 3.7. Администрация и управление, 3.8. Икономика, 3.9. Туризм

Таблица 1. Минимални изисквани точки по групи показатели за различните научни степени и академични длъжности:

Група от показатели	Съдържание	Доктор	Доктор на науките	Главен асистент	Доцент	Професор
А	Показател 1	50	50	50	50	50
Б	Показател 2	-	100	-	-	
В	Показател 3	-	-	-	100	100
Г	Сума от показателите от 4 до 10	30	100		220	220
Д	Сума от показателите от 11 до 13	-	100	-	60	120
Е	Сума от показателите от 14 до края	-	-	-	-	100

Таблица 2. Брой точки по показатели (Област 3. Социални, стопански и правни науки)

Група от показатели	Показател	Брой точки
А	1. Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор"	50
Б	2. Дисертационен труд за присъждане на научна степен "доктор на науките"	100
В	3. Хабилизационен труд – монография	100
Г	4. Публикувана монография, която не е представена като основен хабилизационен труд	100
	5. Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" или за присъждане на научна степен "доктор на науките"	75
	6. Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация	30/n
	7. Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	10/n
	8. Студии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази	45/n

Таблица 2. Брой точки по показатели
(Област 3. Социални, стопански и правни науки)

Група от показатели	Показател	Брой точки
	данни с научна информация	
	9. Студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	15/n
	10. Публикувана глава от колективна монография	20/n
Д	11. Цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове	15
	12. Цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране	10
	13. Цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране	5
Е	14. Придобита научна степен "доктор на науките"	40
	15. Ръководство на успешно защитил докторант (n е броят съ ръководители на съответния докторант)	40/n
	16. Участие в национален научен или образователен проект	15
	17. Участие в международен научен или образователен проект	20
	18. Ръководство на национален научен или образователен проект	30
	19. Ръководство на международен научен или образователен проект	40
	20. Публикуван университетски учебник или учебник, който се използва в училищната мрежа	40/n
21. Публикувано университетско учебно пособие или учебно пособие, което се използва в училищната мрежа	20/n	